

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**«Антикризове фінансове управління та фінансова безпека
підприємств»**

Ступінь вищої освіти - третій (освітньо-науковий)

Спеціальність **076 Підприємництво та торгівля**

Освітня програма «Облік і оподаткування»

Рік навчання 2, семестр 3

Форма навчання денна, заочна

Кількість кредитів **ЕКТС** 5

Мова викладання українська

Лектор курсу

кандидат економічних наук, доцент Олійник Лариса

Анатоліївна

oliynik_larisa@nubip.edu.ua

**Контактна інформація
лектора (e-mail)**

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4591&lang=uk>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Дисципліна «Антикризове фінансове управління та фінансова безпека підприємств» забезпечує оволодіння теоретичними знаннями та отримання практичних навичок стосовно визначення сутності фінансової кризи підприємства, методичних підходів до розробки «правил ефективної поведінки» підприємств за умов кризового стану, аналізу шляхів запобігання і подолання кризи у зарубіжних і вітчизняних підприємствах.

Компетентності ОП:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійних практик, застосовувати новітні методології наукової, педагогічної, професійної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК03. Здатність працювати автономно.

ЗК 04 Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК02. Здатність продукувати, обґрунтовувати нові ідеї, гіпотези і моделі та приймати науково обґрунтовані рішення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК04. Здатність усно та/або письмово презентувати, обговорювати, апробовувати результати досліджень, розробок, проектів українською та іноземною мовами.

СК06. Здатність застосовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології (інформаційні системи, хмарні технології, комунікаційні технології передачі та обміну інформацією), пристрії та обладнання (в тому числі комп'ютерна техніка, апаратно-програмне забезпечення), необхідні для виконання інноваційної науково-дослідної, педагогічної, професійної діяльності в підприємницьких, торговельних та біржових структурах.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН03. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні, економіко-математичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційно-комунікативні технології, пристрії та обладнання.

ПРН04. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні, комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення

інноваційних продуктів у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у дотичних міждисциплінарних напрямах.

ПРН11. Вільно презентувати, обговорювати державною та іноземними мовами результати досліджень, наукові та/або прикладні проблеми підприємництва, торгівлі, біржової діяльності, оприлюднювати їх у наукових публікаціях провідних міжнародних видань або впроваджувати у практичну діяльність.

ПРН12. Організовувати і здійснювати освітній процес у закладах освіти, розробляти і впроваджувати спеціальні освітні компоненти зі сфери підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/лаб ораторні, практичні, семінарськ і)	Результати навчання	Завдання	Оцінюва ння
3 семестр				
Тема 1. Кризи підприємства, сутність і завдання фінансового антикризового управління підприємством	4/4	Розуміти сутність антикризового фінансового управління. Знати фінансовий механізм виникнення кризового стану на підприємстві.	Виконання тестового контролю. Підготовка презентації або реферату.	8
Тема 2. Концептуальні положення діагностики кризи розвитку підприємства	4/4	Вміти проводити експрес-діагностику фінансового стану підприємства та складати прогноз перспективи виникнення та розвитку кризових ситуацій підприємства на підставі експрес-аналізу.	Виконання тестового контролю. Підготовка презентації.	9
Тема 3. Методичне забезпечення та практичний інструментарій діагностики кризового стану та загрози банкрутства підприємства	4/4	Ознайомитись з вітчизняними та методичними рекомендаціями діагностики фінансової кризи та загрози банкрутства підприємства. Вміти проводити діагностику кризового стану та загрози банкрутства підприємства, використовуючи різноманітні методики.	Виконання тестового контролю. Відповіді на питання. Підготовка презентації.	9
Тема 4. Антикризова програма підприємства і формування системи фінансового антикризового управління	4/4	Знати методи антикризового управління підприємством.	Виконання тестового контролю. Відповіді на питання. Підготовка презентації.	9
Тема 5. Теоретико-методологічні засади управління фінансовою безпекою підприємства	4/4	Вміти застосовувати теоретико-методологічні підходи до управління фінансовою безпекою підприємства.	Виконання тестового контролю. Відповіді на питання. Підготовка презентації або реферату. Виконання тестів.	8
Тема 6. Оцінка фінансової безпеки підприємства	4/4	Знати підходи до визначення та оцінки загроз фінансовій безпеці підприємства.	Виконання тестового контролю.	9

			Відповіді на питання. Підготовка презентації.	
Тема 7. Уdosконалення організації фінансовою безпекою підприємств	4/4	Розуміти фінансово-економічний механізм управління фінансовою безпекою підприємства. Знати сучасні підходи до визначення змісту інформаційно-аналітичного забезпечення управління. Вміти застосовувати теоретико-методологічні підходи до управління фінансовою безпекою підприємства.	Виконання тестового контролю. Відповіді на питання. Підготовка презентації.	9
Тема 8. Розробка стратегії фінансової безпеки підприємств	2/2	Розуміти формування концепції стратегічного управління фінансовою безпекою підприємства. Знати систему стратегічних цілей управління фінансовою безпекою. Вміти розробляти фінансову стратегію розвитку підприємства.	Виконання тестового контролю. Відповіді на питання. Підготовка презентації.	9
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання тестового контролю відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо акаадемічної добросердечності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати, презентації та наукові доповіді повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- I. Zelisko, O. Sosnovska, L. Oliynyk, V. Stefkivskyy & I. Manaienko (2021). Company business processes optimization as an imperative of its economic security. Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu. Issue 1. (Scopus). 2021, (1): 145 – 153. ISSN

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?origin=resultslist&authorId=57222712665&zone= https://doi.org/10.33271/nvngu/2021-1/145>

2. Financial support for the development of the Ukrainian agricultural sector: Monograph / Davydenko N.M., Dimitrov I.T. and others/ Олійник Л.А. Особливості антикризового фінансового управління сільськогосподарських підприємств у сучасних умовах - Shioda GmbH, Steyr, Austria, 2018. 430 p.

3. Financial support for the functioning of the agricultural sector in modern conditions. N. Davydenko, O. Gudz, L. Gutsalenko, Ye. Kaliuha, N. Prokopenko, N. Trusova, L. Oliynyk and others: [Ed. by Doctor of Economic Sciences, Prof. Davydenko N.M.]. Collective monograph (Negoda Y.V., Oliynyk L.A. Prioritized directions of agricultural sector of economy state regulation). Verlag SWG imex GmbH, Nürnberg, Deutschland, 2020. 364 p.

4. National and world financial and economic systems in the conditions of modern challenges. N. Davydenko, T. Kosova, O. Lemishko, Yu. Nehoda, T. Oliynyk and others: [Ed. by Doctor of Economic Sciences, Prof. Davydenko N.]. Collective monograph (Negoda Yu.V., Oliynyk L.A. Financial and legal aspects of enterprise restructuring). Verlag SWG imex GmbH, Nürnberg, Deutschland, 2022. 358 p., P. 208-217

5. Борейко А. Д. Антикризовий менеджмент на сільськогосподарських підприємствах. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/2633.pdf>

6. Боронос В.Г. Управління фінансовою санацією підприємств: підручник. Суми: Сумський державний університет, 2022. 459 с.

7. Давиденко Н.М., Олійник Л.А., Орологопуло К.О. Прогнозування банкрутства аграрних підприємств у сучасних умовах. Економіка і управління бізнесом. 2022. №4. <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Bioeconomy/editor/proofGalley/16245/14540>

8. Зеліско І.М., Олійник Л.А. Управління фінансовою санацією підприємства: навчальний посібник. (4-те видання перероблене та доповнене). Київ: ЦП «Компринт», 2018. 409 с.

9. Кубай О.Г., Заставнюк О.А. Удосконалення фінансово-економічної безпеки в системі антикризового управління аграрного підприємства. Агросвіт. 2022. №4. С. 68-78.

10. Матвійчук А. Діагностика банкрутства підприємств URL: http://me.kmu.gov.ua/file/link/99747/file/matvijchuk_4_07_U.pdf&search_param=%E1%E0%ED%EA%F0%F3%F2%F1%F2%E2%E0&searchPublishing=1.

11. Плескач М. О Удосконалення механізмів антикризового управління діяльністю сільськогосподарських підприємств. Облік і фінанси АПК: бухгалтерський портал. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/udoskonalenna-mehanizmiv-antikrizovogo-upravlinnya-diyalnistyu-silskogospodarskih-pidpriemstv.html>

12. Подлевська О. М. Порівняльний аналіз методик діагностики банкрутства підприємства. *Вісник НУВГП*. Економіка: зб. наук. праць. Рівне: НУВГП, 2019. Вип. 1(65). С. 318-324.

13. Тулай О.І. Фінансовий стан сільськогосподарських підприємств та основні напрями його зміцнення. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2018. 3(38). С. 185-191

14. Управління фінансовою безпекою підприємств торгівлі в умовах невизначеності: колективна монографія / За заг. ред. А. С. Крутової Харків: Видавець

15. Хацер М.В. Антикризове фінансове управління на підприємстві: сутність, характеристика та механізм здійснення. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2019. Т. 30(69), № 1. С. 71–77.
16. Цімерман О. І., Олещук О. В. Банкрутство в умовах воєнного стану. 17 червня 2022 р. URL: <https://cutt.ly/4Mr8Sos> (дата звернення: 24.09.2022)
17. Черниш І.В. Конспект лекцій з дисципліни «Антикризове управління» для докторів філософії спеціальності 073 «Менеджмент». Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», НУПП, 2020. 90 с.
18. Чумак В.Д., Гвізджинська І.Ю. Прогнозування можливого банкрутства на основі дискримінантного аналізу. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 29. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/560/536>
19. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, затв. наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій 23.02.98 № 22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0214-98>
20. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій, затв. наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 27 червня 1997 р. № 81. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-97>
21. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховання банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затв. Наказом Міністерства економіки України від 19.01.2006 р № 14. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/ME06025>
22. Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації, затв. наказом Міністерства фінансів України, Фонду державного майна України від 26 січня 2001 р, № 49 /121. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01>
23. Порядок проведення органами державної податкової служби прощення (списання) і розстрочення (відстрочення) податкового боргу платників податків на підставі укладеної мирової угоди у справі про банкрутство, затв. наказом Державної Податкової адміністрації України від 21 листопада 2000 р. № 600. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-00>
24. Постанова Кабінету міністрів України і Національного банку України «Про затвердження антикризових заходів фінансової стабілізації» від 10 вересня 1998 р. № 1413 із змінами і доповненнями, внесеними Постановою Кабінету міністрів і Національного банку України від 14 вересня 1998 р. № 1425, Постановою Кабінету міністрів від 18 вересня 1998 р. № 1461 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1413-98-%D0%BF>
25. Про фінансову реструктуризацію: Закон України від 14.06.2016 № 1414-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-19#Text>
26. Кодекс України з процедур банкрутства: 18.10.2018 № 2597-VIII.
27. <https://nubip.edu.ua/node/17325>. Електронна бібліотека НУБіП України
28. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/130718>

29. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL:
<http://www.ukrstat.gov.ua/>
30. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL:
<http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
31. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>
32. Офіційний сайт Рейтингового агентства Кредит-рейтинг. URL:
<http://www.credit-rating.ua/>
33. Урядовий сайт. Єдиний сайт органів виконавчої ради України. URL:
www.kmu.gov.ua/ua/control